

A. EDEN ZA ODPRAVO SANKCIJ, KI JIH JE PRIPOROČAL

“Sramota! Odstopi naj!” — je krical Lloyd George

FRANCOSKA VLADA BO SLEDILA ANGLEŠKI TER BO PRIPOROČALA ODPRAVO SANKCIJ PROTI ITALIJI

Vnanji minister Eden je priznal, da Liga ni uspeša. Opozicija je ostro napadla vlado in Edena. — “Petdeset narodov, ki so nam zaupali, nam ne bo več zaupalo,” je rekel Lloyd George. — Kdaj bo Francija odpravila sankcije, ni znano.

LONDON, Anglija, 19. junija. — Vnanji minister Anthony Eden je v poslanski zbornici naznanil, da bo angleška vlada v Zenevi delovala na to, da so proti Italiji preklicane sankcije, katere je Eden pred devetimi meseci med vsemi najbolj zagovarjal.

Sredi klicev “Sramota” in “Odstopi!” s strani opozicije, je Eden rekel, da bo šel proti koncu junija v Zenevo, kjer bo predlagal, da so sankcije proti Italiji takoj preklicane. Kot je rekel Eden, je treba sankcije opustiti, ker bi drugače prišlo do evropske vojne. Rekel pa je, da bo Anglija v Sredozemskem morju še vedno imela močno mornarico, zlasti v bližini Sueškega kanala.

Eden je izgledal zelo nervozen, toda je prenesel vse napade opozicije.

Glede Abesinije je rekel Eden, da bi mogla le vojna postaviti Haile Selassiea zopet na abesinski prestol.

Po svojem govoru je Eden izmučen sedel. Njegovi ministrski tovariši so ga trepljali po ramah. Toda najnesrečnejši Edenov trenutek je še imel priti. Vstal je sivolasi bivši ministrski predsednik David Lloyd George ter ostro napadal vlado in rekel, da so prej milijoni verovali in zaupali Edenu, da pa ga bodo sedaj pazili, ko bo šel v Zenevo.

“V tej zbornici sem že skoro pol stoletja,” je rekel Lloyd George, “in ne morem se spomniti enega slučaja, kot je ta. Nikdar poprej še nisem videl angleškega ministra, ki bi govoril za vlado in ki je prvi za ministrskim predsednikom, da bi prišel pred poslansko zbornico in bi rekel, da je Anglija premagana — Anglija in njeno cesarstvo premagano — in da moramo opustiti podjetje, ki smo ga enkrat vzeli v roke. To ni cesarstvo, ki bi po mojem mnenju moglo po šestih mesecih reči: “Premagani smo; ne moremo več naprej!” To je prav poseben slučaj in naj bi Bog tega nikdar več ne ponovil v tem cesarstvu.

“Zakaj je vlada izbrala ravno ta trenutek, da je zbežala? Pravi vzrok tiči v tem, da vlada sankcij ni nikdar mislila resno.

“Petdeset narodov je zaupalo nam; sedaj nam ne bodo več zaupali, ako angleški imperij reče, da ne more dalje.”

Eden je bil jezen in bled, ko je rekel Lloyd George: “Edenov prednik (Hoare), ko je bila zavržena njegova politika, je imel toliko olike, da je odstopil.” Opozicija je nato divje kričala.

Nato je Lloyd George pokazal s prstom na vsakega ministra, ki je jeseni z vso odločnostjo podpisal sankcije. Nato pa je svoj govor končal z besedami, ki so udarile kot bič:

“Tam-le sedijo — bojazljivci!”

PARIZ, Francija, 19. junija. — Nova socialistična vlada Francije je danes sledila vzgledu Anglije ter se je pridružila gibanju za opravo sankcij proti Italiji.

Uradno poročilo pravi, da je ministrski svet sklenil “dovoliti” odpravo sankcij. Nadalje je rečeno:

VEČ OSEB JE POSTALO ŽRTEV NEURJA

V vzhodnih državah je bil dež farmerjem dobrodošel. — Huda vročina na jugu. — Kobilice na osrednjem zapadu.

Vérjajšnji dan je prinesel hladne vetrove, po nekaterih krajih dež, po drugih hude nevihte z bliskom in grmenjem. V Newark, N. J., je strela ubila dve osebi, v Bronxu pa eno, v Erie jezeru pa sta ob nevihti utonili dve osebi. Farmerji na vzhodu in zapadu so se oddahnili, ko jim je dež namočil presušeno zemljo, na jugu pa še vedno vlada huda vročina, ki povzroča na poljih veliko škodo.

Skoro po vseh Združenih državah se je ozračje nekoliko ohladilo, medtem ko je v sredo na mnogih krajih vlada rekordna vročina. Nenavadna vročina je prišla nad Alasko in v Fairbanksu kaže toplomer 86 stopinj. Po drugih krajih pa dež gasi gozdne požare.

Na osrednjem zapadu farmerji še vedno čakajo na dež in jim poleg tega še kobilice delajo velike škrobi.

Države ob Rocky Mountains pokrajina ob pacifiški obali in krajih, kjer so lansko leto vetrovi odnašali zemljo, so imeli zadnje tedne mnogo dežja in farmerjem se obeta primeroma dobra letina.

Na jugu pa se suša še krčevito drži; poljedeljski departement cenil samo v državi Tennessee škodo, ki jo je povzročila suša, na \$50.000.000. Po nekaterih krajih države Kentucky je bilo nekaj neviht z nalivi, v splošnem pa suša še ni prenehala. V West Virginiji žito mnogo trpi vsled hude suše.

V Idaho je bilo mnogo dežja in tamošnji farmerji pričakujejo letos boljše letino, kakoršne že niso imeli mnogo let. Poljedeljski položaj v severnem delu države Utah in v vzhodnem delu države Washington je zelo dober.

V državah Minnesota, Wisconsin, Nebraska, Iowa in v obeh Dakotah pričakujejo dobro letino, četudi je v nekaterih posameznih krajih bilo le malo dežja.

Več dni trajajoči dež v Penn-

— Ker je francoska vlada za vsako skupno delovanje, bo odobrila vsak sklep Lige narodov.

Če bodo sankcije proti Italiji takoj odpravljene ali ne, ni bilo povedano. Zadnje besedo bo izpregovorila seveda Liga narodov, toda kolikor pride Francija v poštev, so sankcije že odpravljene.

RIM, Italija, 19. junija. — Znani italijanski časnikar Virginio Gayda pravi o Edenu: — Njegovo priznanje je hvalevredno, toda ni popolno. Eden je pozabil dostaviti, da je bila Liga narodov v zmoti, ko je označila Italijo kot napadalko Abesinije.

FRANCOSKI FAŠISTI SO RAZPUŠČENI

Nove odredbe poostrile francoski položaj. — Senat glasoval za Blumove reforme.

PARIZ, Francija, 19. junija. — Po odredbi, katero je podpisal predsednik Albert Le Brun, je bila razpuščena fašistična, napol vojaška organizacija Croix de Feu.

Ministrski predsednik Blum je voditelju francoskih fašistov polkovniku Francois de la Rocque na njegovo pretnjo, da bo njegova organizacija pričela “politično akcijo”, odgovoril s tem, da se je poslužil postave, ki je bila sprejeta v januarju, ter je zadal smrtni udarec fašistom.

Medtem pa je stavkarski val zajel tudi ameriški zavod in je prisilil njegov časopis, da je dal svojim uslužbencem koncesije. 60 pomožnih zdravnikov, perice in več drugih uslužbencev ameriške bolnišnice v Neuilly-sur-Seine je pustilo delo. Vsi pa so ostali v bolnišnici, dokler jim vodstvo ni zvišalo plač.

Uprava bolnišnice je bila prisiljena vstreei zahtevam svojih uslužbencev, ker je ministrki predsednik Blum odklonil prošnjo ameriškega poslanika Jesse Isidor Straussa, da bi s silo pregnal stavkarje iz bolnišnice, dokler se uprava ne prične z njimi pogajati.

Na politični fronti Blumova vlada ni samo šla proti oboje organizaciji stranke denice, temveč tudi proti njeni trdnjavi, Francoski banki. Kabinet je potrdil postavn načrt, po katerem bodo v ravateljstvu banke zastopani tudi zastopniki splošne delavske federacije.

Senat je sprejel vse Blumove reforme, katere je že prejšnji teden sprejela poslanska zbornica.

Sylvaniji je popolnoma pregnal sušo. Skoro vse vzhodne države so imele zadnji teden obilo dežja.

O kobilicah poročajo iz države Oklahoma, Kansas, Missouri, Iowa, Nebraska, Montana, Colorado, Wisconsin in Illinois. Vendar pa pravijo, da letos kobilice ni v tako velikem številu kot leta 1934.

— Ker je francoska vlada za vsako skupno delovanje, bo odobrila vsak sklep Lige narodov.

Če bodo sankcije proti Italiji takoj odpravljene ali ne, ni bilo povedano. Zadnje besedo bo izpregovorila seveda Liga narodov, toda kolikor pride Francija v poštev, so sankcije že odpravljene.

RIM, Italija, 19. junija. — Znani italijanski časnikar Virginio Gayda pravi o Edenu: — Njegovo priznanje je hvalevredno, toda ni popolno. Eden je pozabil dostaviti, da je bila Liga narodov v zmoti, ko je označila Italijo kot napadalko Abesinije.

BELGIJI PRETI SPOŠEN ŠTRAJK

Vlada je ugodila štirim poglavitnim zahtevam stavkarjev. — Delavska federacija pozivlja delavce na splošno stavko.

BRUSELJ, Belgija, 18. junija. — Takoj, ko je belgijska vlada vstregla štirim poglavitnim zahtevam stavkujočih delavcev, je bruseljska delavska federacija izdala na vse delavstvo v glavnem mestu poziv, da se pridruži splošni stavki po celi deželi.

Zastopniki delodajalcev in delavcev pod predsedstvom ministrskega predsednika Paula van Zeelanda so dosegli sporazum glede plač, plačilne lestvice, priznanja umije in 40-urnega dela na teden v rudarski, kemični, pomorski in drugih nevarnih industrijah.

Navzlic vladnemu zatrdilu, da bo do torka mir, še vedno visi nad narodom pretnja splošne stavke milijon delavcev.

Uradno je bilo naznanjeno, da je bilo po stavki v Antwerpen in Liege aretiranih več tujcev.

Da prepreči vsako nasilje, je pravosodno ministrstvo objavilo razglas, ki svari vse tujce, da se v sedanjem položaju ne udeležujejo demonstracij, ker bodo drugače izgnani iz dežele.

Ob zaključku zborovanja 200 brezposelnih v socialističnem glavnem stanu so delavci po bruseljskih ulicah klicali “Živela generalna stavka!” in so peli Internacjonalno.

V Liege stražijo ulice vojaški oddelki s strojniciami. Ko so orožniki razgnali stavkarje, ki so ovirali polnični promet, je bilo aretiranih 50 stavkarjev. V Lige in okolici je na stavki 85.000 delavcev, ki zahtevajo 40 ur dela na teden, povišane plače in druge ugodnosti po zgledu svojih francoskih tovarišev.

Spor, ki je grozil s stavko v hotelih, se bliža poravnavi. — Veletrgovine so zopet odprte, ko so se trgovci pogodili s svojimi namesčenci.

Vse pristaniški promet v Ghentu je bil vsled stavke pristaniških delavcev vstavljen. V pristanišču je zasidranih 12 ladij. Rudarji, kovinski delavci in zidarji so se tudi pridružili stavki. Stavke pa potekajo v splošnem mirno.

SLONA, KI JE USMRTL ČUVAJA, SO USTRELILI

SAN FRANCISCO, Cal., 18. junija. — V terek je v tukajšnjem zverinjaku šest ton težak slon “Wally” do smrti poštepal čuvaja Edward Browna. Ker je postal slon vsled starosti nevaren, so ga včeraj ustrelili.

VLADA SE BAVI S STAVKO V ARKANSASU

Neznanci so pretepli neko žensko in pastorja. Generalni pravdnik je odredil preiskavo.

LITTLE ROCK, Ark., 19. junija. — Zvezna vlada je odredila preiskavo, ko sta se pritožila neka zvezna uradnica in nek pastor, da so jih neznani ljudje s šibami pretepli, ko sta preiskovala umor nekega stavkarja v bombažnem polju.

Generalni pravdnik Cummings je naročil svojemu namestniku Samu E. Whittakerju, da zasliši 29 let staro Miss Willie Sue Blagden iz Memphisa in pastorja Claude Williamsa iz Little Rock, ki so ju, kot zatrjujeta, v ponedeljek v Earle, Ark., neznani ljudje s šibami pretepli.

Miss Blagden je izjavila v Memphisu, da bo šerifa Howarda Curlina prišla za besedo, ker ji je obljubil varstvo ter rekla, da se bo vrnila v Earle, kjer namerava vložiti tožbo.

“Prav gotovo bom ljudi spoznala,” je rekla. “Upam tudi, da se niso zbal in zbežali iz Earle.”

Curlin je rekel, da bo zadevo preiskoval, ako Miss Blagden ali pa Williams vložita tožbo.

Ob istem času pa je tudi naznanil Frank Rawlinson, da so ga v terek blizu Earle štirje moški pretepli.

VIŠEK ZVESTOBE

Ko sta včeraj dospela iz Belgije v Hoboken, N. J., na parniku “Gerolstein” zakonca Leenkecht, jima je bil zaplenjen papagaj, ki sta ga prinesla s seboj. Carinski uradniki so izjavili, da je treba ptička zdravniško preiskati.

Zakonec sta pa rekla: — Če ne pustite najinega papagaja v Združene države, tudi midva nočeva ostati tukaj. Ako ga do sobote ne dobiva nazaj, bova odpotovala z istim parnikom kot sva dospela sem.

BOLJŠEVIKI NE AGITIRAJO

MOSKVA, Sovjetska unija, 18. junija. — Uradno glasilo “Izvestja” izjavlja, da je neutemeljen ošitek, da skušajo Rusi razsiriti sovjetski sistem tudi na druge dežele.

List se peča z zadnjo izjavo japonskega vojnega ministra ter pravi:

— Japonski general najbrž ne pozna razločka med željo, da bi se osvobodili delavci in kmetje po vsem svetu, ted med željo, da bi bil tudi v drugih deželah uveden sovjetski sistem.

ČRNCI UŠLI LINČANJU

Policisti beže z njimi iz kraja v kraj. — Razjarjena množica jih zamašča išče.

EL CAMPO, Tex., 19. junija. — Policijski uradniki iz južnega Texasa so z devetimi črnici, ki so bili tekom bonusove prošnje zapleteni v umor nekega belega šerifa, bežali iz kraja v kraj in so jih slednjiče pripeljali na varno, medtem ko so jim bili zasledovalci, ki so jih hoteli linčati, tesno za petami.

Nevarnost je minila, ko so policisti, ki so s svojimi varovanci hoteli od kaznilnice do kaznilnice, medtem ko jih je zasledovala 300 ljudi broječa množica, spravili slednjiče vsled devet črncev v varno ječo.

Razjarjena množica je iskala črnce — pet moških in štiri ženske — celo noč in se je šele proti jutri razšla. Zažgali pa so kavarno, v kateri je bil umorjen pomožni šerif Tip Simmons, ko je hotel pomiriti črnce, ki so se preteпали.

Množica je preiskala kaznilnice v Whartonu, Bay City in El Campo, toda policisti so jetnike vedno že prej odvedli dalje.

HOOVRU PONUJAJO SLUŽBO

BINGHAMPTON, N. Y., 19. junija. — Bivšemu predsedniku Herbertu Hooverju je ponudena služba kanclerja na Syracuse University.

PIJAN SODNIK

V Asbury Park, N. J., je bil včeraj aretiran policijski sodnik William E. Andrew, ker je vozil avtomobil v pijanem stanju. Po aretaciji je vložil svojo resignacijo, ki je bila takoj sprejeta. Andrew je bil policijski sodnik izza leta 1933.

OTROK SE MU JE MAŠČEVAL

WALTERS, Okla., 18. junija. — Danes je umrl 42letni farmer Grady Zachary, ki ga je pred tednom obstrlel njegov 15 letni sin.

Fant je izpovedal, da ga je oče pretepal s kosom železa. V jezi je snel puško s stene in obstrlel očeta.

CUNARDOVA DRUŽBA BO ZGRADILA NOV PARNIK

LONDON, Anglija, 18. junija. — Cunardova družba je prosila vlado za dovoljenje, če sme zgraditi nov parnik, ki bo povsem sličil parniku “Queen Mary”. Vlada bo najbrž ugodila prošnji. Novi parnik se bo imenoval “King George”.

Glas Naroda

(A Corporation) Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY. Frank Sakser, President. L. Benedik, Treas. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 215 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

DOM SLEPIH

Ko je kmalu po koncu vojne Mr. Walter Predovich spremlil prvo pošiljatev zabojev v staro domovino, je svojo nalogo tako spretno završil, da mu je ostalo šest tisoč dolarjev čistega dobička.

Sporazumno s svojimi tovariši je razdelil vsoto na tri dele. En del so dobili Srbi, drugega Hrvatje, tretji del pa Slovenci s pogojem, naj bo to temeljni kapital za idealno in prepotrebno ustanovo — za Dom slepeev. Največji in največjega pomilovanja vredni reveži, ki so prišli iz svetovne vojne, so bili pač slepci.

Osnovna glavnica je znašala tedaj Din. 6,511.85. "Glasu Naroda" se je zdela ideja dobra ter se je z vso vlogo zavzel zanjo in jo s pomočjo tukajšnjih rojakov in rojakov v stari domovini tudi izvedel.

Kampanjo za Dom slepeev je pričel "Glas Naroda" leta 1925. Prva pošiljatev prostovoljnih prispevkov je bila poslana dne 28. aprila onega leta.

Od takrat pa do današnjega dne so darovali ameriški Slovenci za Dom slepih nad pol milijona dinarjev. Čitatelje smo ponovno v posebnih člankih pozivali, naj kaj darujejo v ta namen. Naši pozivi niso izzevali v prazno.

Slovenski slepci so predlamskim dobili svoj dom v starem Strahlohem gradu pri Škofiji loki. Poslopje je bilo primerno preurejeno, da odgovarja svojemu namenu.

Danes smo poslali v domovino 53. pošiljatev, ki je obenem tudi zadnja. Tvori jo sledeči prispevki.

- Anton Borstnar, Box 131, Frontier, Wyo. \$ 1.00
S. Banovetz, 329 E. Sheridan Rd., Ely, Minn.50
Marko Rupnik, Box 205, Coverdale, Pa.50
Frank Sinko, Box 27, Arago, Oregon75
Slovenska naselbina, Little Falls, N. Y. \$235.82

\$238.57

Nakaznica za Din. 11,000.— je bila poslana našemu zastopniku in odborniku Doma slepih, Mr. Jožetu Remsu, z naročilom, naj jo odda na pristojnem mestu.

S to pošiljateljico je "Glas Naroda" zaključil nabiranje za Dom slepih.

V zvezi s tem se nam zdi potrebno še nekaj pripomniti. Leta 1925 so nabrali Slovenci v Little Falls, N. Y., za Dom slepih \$155.20. Denar so obrestonosno naložili in čakali, če se bo ideja vdejavila ali pa splavala po vodi kot jih je že nesteto, ki so se jih lotili ameriški Slovenci.

Za stvarjo je bil pa "Glas Naroda", ki je še vselej uspel, kadar se je kakšne stvari samostojno lotil.

Lani je odpotoval v domovino iz Little Falls rojak Ivan Purnat ter se na lastne oči prepričal o delovanju Slepškega doma. O svojih vtisih je poročal rojakom v Little Falls.

Poročilo je moralo biti ugodno, kajti tamkajšnji rojaki so nam poslali \$238.57. Toliko zneske skupna vsota z obrestmi vred imena darovalcev smo priobčili že leta 1925.

Ostane torej še v ta namen nabrana svota slovenske naselbine v Barbertonu, ki je znašala leta 1926 \$271.75. Tudi tamkajšnji rojaki so bili sklenili, naj se denar hrani, dokler se ideja ne uresniči. Kje in kako je denar naložen, naj nam rojaki iz Barbertona o priliki sporoče.

Slovenski slepci imajo torej svoj dom, h čemer je nemalo pripomogla požrtvovalnost ameriških rojakov.

Ob zaključku naše kampanje se v imenu slepeev ponovno in iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem.

OEL MILIJON JE POZABIL.

Práški odvetnik dr. Jožef Svoboda je imel sodniško obravnavo pred sodiščem v Mladi Boleslavi. Da bi prišel bolj hitro, je v Pragi najel avtomobil ter se naglo odpeljal. Ko je v Mladi Boleslavi izstopil iz avtomobila, je naglo pohitel proti sodnji. Med potjo pa se je spomnil, da je v avtomobilu pozabil torbo, v kateri je imel 500 tisoč čeških kron denarja, ker je skoro en milijon dinarjev. Mož je naglo tekkel na policijo, kjer je povedal, da je v avtomobilu pozabil tako veliko

denarja in da se je sofer s tem denarjem odpeljal proti Pragi. Toda na policiji so mu povedali, da je bil njegov sofer že tam ter jim izročil ves denar, ker ni vedel, kam je šel tisti gospod, katerega je vozil. Tako je pozabljeni odvetnik dobil svoj denar nazaj, vendar ne vsega, ker je policija odtegnila od 500,000 kron 5 odst. najdenine za poštenega soferja. Tako je odvetnika njegova pozabljivost vendarle veljala 25 tisoč kron ali nekako 50,000 dinarjev.

Dopisi.

Warren, O.

Po dolgem času se oglašam, da mi ne bodo prijateljice rekle, da ne znam več pisati.

7 let poteče te dni, ko sem prišla za možem iz kraja. Se danes vidim polno hišo sorodnikov in prijateljic, ko smo je male slovo. Mislim sem si, kot so tudi druge dejale: Saj tri leta niso tako dolga, pa se zopet vidimo. Ko pa pride žena k svojemu možu in je družina skupaj, človek ne sme misliti na dom, posebno v teh časih ne.

Veliko se je prigodilo v teh letih tudi doma. Ravno danes smo dobili žalostno vest, da je za vedno zatisnil oči brat mojega moža, Jakob Šajn, podmače Matue, star 71 let. Umrl je 20. maja, pokopali so ga 22. Pred 7 leti je pa umrl njegov sin Jakob, oženjen, star 26 let. Mož ni mogel preboleti žalosti po sinu Naj v miru počiva.

Ravno sedaj je 2 leti, ko je meni umrl v kraju brat Edward Česnik, neoženjen. Vsi ti so bili v vasi Knežak na Notranjskem.

Zdaj pa nekaj veselega. Naša prejšnja sosedka in dobra prijateljica, Stefan in Antonija Dolgan, stanujoča v bližini Garrettsville, sta pretekli teden praznovala 30 letnico poroke. Mi prijatelji iz mesta Warren smo jo pa kar udarili proti njih domu v 8 karah, misleč, saj Stefan ima prostora na farmi za vse nas. Kar začudeno nas so gledali, posebno ona. Kot dobri ljudje so nas sprejeli in pustili v hišo. Vsi obrazji so bili videti zadovoljni. Kako pa ne, saj je bila miza obložena z jestvinami in s pijačo. Nazadnje bi kmalu rekli mački bofra. Vsi mi jima želimo, da bi zopet prišli ob 50 letnici. Bog ju živi.

Kaj pa z delom tu? Kot povsod; mlade moči delajo po sopah, bolj priletni ljudje pa morajo vsi čakati teta prosperiteto, kdaj izza vogla pokuka.

Zdaj pa vsem mojim sorodnikom, obilnim prijateljem želim dela in zasluzka ter vse rojake in rojakinje širom Amerike pozdravljam.

Ivana Šajn.

Chicago, Ill.

Ne vem, kaj je vzrok, da ni nič dopisov iz Chicago. Goto vsak rajši čita kot piše. Precej naročnikov me je že prosilo, naj kaj poročam in

obenem tudi Petra Zgaga tudi sem povabim, ker ima tudi tukaj veliko prijateljic in prijateljic. Torej Zgaga, le pokorajži se, pa pridvi v Chicago.

Rada bi malo poročala, kako smo v Chicagu praznovali 14. junija. Dan zastave ali Flag Day.

V Lincoln Parku je pod pokroviteljstvom Order of Elks in American Legion prisostvovalo okoli 75 tisoč oseb. Govorili so razni govorniki o pomenu tega dne in o ameriški zastavi. Za nas Jugoslovane je bil pomemben dogodek, ko je commander pozval našega Jugoslovana, seržanta 1. postaje American - Jugoslav Legion, Aleksa Mandušiča, ki je edini v Chicagu, ki je prejel največ odlikovanj v svetovni vojni za hrabrost. Pozvan je bil na oder, da je govoril za Jugoslav - American Legion, kamor tudi moj soprog spada.

Cela slovesnost je zelo lepo izpadla, samo škoda, da se je naših ljudi tako malo udeležilo te slovesnosti.

Delavske razmere so se malo izboljšale ali s tem ne vabim nobenega sem, kajti je še zmiraj tukaj veliko ljudi brez dela.

Vreme je tudi od muh. En dan je vroče, drugi dan pa mrzlo tako, da ni brez sukne nikamor za hoditi. Ob koncu dopisa pozdravim mojo dobro prijateljico Antonijo Jevnik v Clevelandu, O., ki si je zopet naročila Glas Naroda, ker je eden najboljši listov v Ameriki.

Pozdrav vsem čitateljem. Frances Lukanich.

KRVAVA FANTOVSKA BITKA

Duhovski in Vukovski fantje v Slovenskih goricah so si že vrsto let v sovraštvo. To sovraštvo je prišlo končno do izraza ob velikem spopadu, ki je zahteval tudi nekaj žrtve. Vukovski fantje so bili namreč zbrani pri nekem posestniku v Vukovju, kjer so obhajali godovanje. Precej dobre volje so se na to vračali domov. Med potjo pa so srečali skupino duhovskih fantov. Nekaj opazk, malo prepira, in že so sledili zamahi z nožem, palicami in plankami. Na bojišču so ranjeni obležali Ivan Žvajkar, Franc Zelenko in Franc Žvajkar. Ranjenecem je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Sollag od Sv. Lenarta v Slov. goricah.

Iz Slovenije.

MAČEHO JE UBIL

Matuševi v Adrijancih pri Murski Soboti so razmeroma trdni kmetje in ne poznajo pomanjkanja. Po smrti gospodarja, ki je pred leti umrl, sta živela na posestvu pokojnikova druga žena Ana in sin iz drugega zakona s svojo družinico. Pokojnikova volja je bila, da preide posestvo v njih last, če se ne vrne iz tujine najstarejši sin Lajoš, otrok iz prvega zakona, ki že petnajst let ni več pisal domov.

Lajoš Matuš pa si je medtem v Ameriki prihranil lepo imetje. Imel je hišo in v banki naloženega precej denarja. Na vrnitev ni več mislil. Pa so ga slabši časi uničili in zraven tega si je nakopal hudo bolezen, da so mu ohromele noge. Tako se je zgodilo, da se je spet spomnil domačega kraja in se pred tremi leti vrnil domov ves bolan in siromašen. Polbrat ga je vzel pod streho, s čimer pa Lajoševa mačeha Ana ni bila zadovoljna. Kakor ljudje pripovedujejo, je mačeha svojega pastorka silno sovražila. Polbrat in njegova žena sta morala večkrat skrivaj dajati Lajošu jesti. Sovraštvo se je stopnjevalo in je bilo ozadje tragičnega dogodka, ki se je zgodil v jutrnih urah.

Po pripovedovanju ohromelega Lajoša se je zgodilo takole: Ko so vsi domači šli zjutraj na polje, je ostal Lajoš z mačeho sam v sobi. Začela sta se prepirati. Med prepikom je stopila mačeha k njemu, ki je sedel za mizo, ga prijel za rokav in ga začela vleči iz sobe, češ da ga bo zaprla v drvarnico. Vze-la mu je tudi palico, brez katere se ne more premikati. Da se ubrani starke, jo je z vso močjo sunil od sebe. Žena je padla na hišni prag, udarila z glavno na cementna tla in negibna obležala. Ko je Lajoš to videl, se je splazil na dvorišče in začel klicati sosede, naj gredo po domače na polje, ker je mati mrtva. Prvi se je vrnil domov sin, ki je našel poleg mrtve matere zlomljeno in okrvavljeno palico. Javil je zločin oblastvom, in k Matuševim je prispe-la sodna komisija. Ta pa je dognala, da se je dogodek izvršil drugače, kakor je izpovedal sam ubijalec. Raztelesenje je pokazalo, da je pokojna Ana Matuševa imela na glavi kar pet velikih ran. Zadnja polovica leve temenice je bila čisto

zdrobljena. Očitno je, da so od samega padea tako hude poškodbe nemogoče. Preiskava se nadaljuje.

VASOVALEC — VLO-MILEC

V Vačah, pri kmetju Hribarju imajo lepo hčerko Miciko, ki je močno všeč vsem fantom. Ponoči se je v okrilju lune in prijetne junijske noči napotil Lavrinčev Janez na vasovanje. Priplazil se je pod okno Hribarjeve Micike in ubral svojo trubadursko pesem. Toda Micika se ni dala omečhati in je tiščala glavico pod blazino. Janez se je naveličal vabljenja in jo je odkuril od hiše. Kmalu pa je začela Micika, da pleza nekdo v sobo na nasprotni strani hiše, kjer je spala ta čas njena gluhonema sestrična. Micika je korajžno prisluhnila in opazila, kako se je vrnil Janez po lestvi iz sobe in je tiščal v roki starinsko torbico, v kateri so hranili Hribarjevi razne važne spise in odrezke od položnic. Micika je dobro videla v lumnem svitu, kako je Janez v trenutku, ko se je spustil z lestve, pričel brskati po torbici. Videč pa, da ni v torbici nikakih dragocenosti, je jezo zarobantil, nato pa se je kakor spreten maček povrnil v sobico nazaj. Tam je začel ponovno brskati in stikati po omarah. Micikina gluhonema sestrična je mirno spala. Micika pa je skozi duri dobro čula, kako Janez odpira in zapira omare in skrinje. Tedaj pa je šimla dekletu resilna misel v glavo. Soba je tiho zaklenila, stekla iz hiše pod sestrično okno, izpodnesla lestev in ko je bila prepričana, da ne more tatinski vasovalec iz hiše, je stekla zbuditi domače.

V hipu je bila vsa hiša na nogah. Pod okno se je postavila straža, ostali pa so stopili pred vrata in planili v sobo. Tam so našli mirno spavajočo gluhonemo deklico, pod posteljo je pa ležal skrit Lavrinčev Janez. Poleg njega pa so našli za več stotakov različnih drobnarij in dragocenosti, ki si jih je bil nabral v sobi. Hribarjevi so vlomilela prijeli ter so ga ovadili oblasti, ki bo zdaj razpravljala o zanimivi pomladanski storiji vasovalec-vlomilela.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Peter Zgaga

ČAROVNIK

Predno govorim o učencu, ki je mojstra prekosil, naj bo o mojstru par besed.

Nekaj podatkov mi je dal vedno veseli Ljubljčan Mr. Ivan Breskvar, ki ima s svojim družabnikom Mr. Hafnerjem urad na St. Clair Avenue v Clevelandu.

O profesorju Zimi bi rad kaj zvedel? — je povzel besedo Breskvar. — Joj, škoda, da te ni bilo tiste čase v Clevelandu. Takrat je bilo tukaj res veselje. Kaj je danes? Nič. Dolgočasni obrazji, to je vse. Toda pred leti... Dvajset, trideset let nazaj... Ja, za Zimo si me vprašal. Kaj naj rečem? Kude je bil, iblanska srajca, v pravem pomenu besede. Navsezadnje pa le ni bil navaden človek. Če ti rečem, da je za stavo v polni vojaški opremi šel po rokah z dvorišča stare ljubljanske kasarne v gornje nadstropje, že veš, da ni bil navaden človek. V rokah je imel hudiča, v glavi pa hudiča in pol. V Ljubljani je delal v tobačnici tovarni. Precej let in je dobro zaslužil. Pravzaprav ni kaj prida delal, pač pa damencigarette liral po vsej Kranjski deželi. Avstrijska tobačna režijska je prodajala damencigarette po krajeju in pol, Zima pa po krajeju. Ko je Avstrijska sprevidela, da ne more konkurirati z njim, je Zima neke lepe noči odpotoval v Ameriko.

Kje se je copernije naučil, sam ne vem. Vse karte so mu bile pokorne. Kar na komando je vlek el ase in desetke iz deka. Ne samo štiri ase in štiri desetke, pač pa po pet, po deset, kot se mu je pač zljubilo.

Ko je hodil kvartar v majnerske naselbine, je imel vedno partnerja, nekega Hrvata. Predno so sedli k mizi, je dal partnerju listnico in deset dolarjev. Do polnoči ali še prej sta vse obrala. Na poti proti domu sta si razdelila "zaslužek". Predno sta pa prišla domov, je Hrvat izginila listnica z desetatom in drugim denarjem vred. Tako je bilo večer za večerom, dokler se ni partner prepričal, da se ne izplača imeti pri kartah profesorja Zimo za kompanjona.

Pozneje je kazal profesor Zima na odru svoje kmuši. Vedno je bil oblečen v frak, nosil je dolgo, španjolsko brado in mefistično zavihane brke. Žena, ki ji je rekel "major", mu je stregla. Na deset korakov je ngnal vsako narobe obrnjeno karto. Iz žepa je potegnil začudenemu gledalcu zajca, kokoš ali petelina. Žena mu je plavala po zraku, končno ji je pa odsekal glavo. Tako odsekal, da se je prav kri pocedila in držeč njeno glavo v rokah, stopil pred gledalce, katerim je kar sapo jemalo. Pa je bila vse skupaj le copernija. Naslednjega jutra mu je žena že kuhala kavo za zajtrk.

Ja, tak je bil profesor Zima. In ko mu je žena umrla — zares umrla — se je tudi profesor Zima peljal za njenim pogrebom. Ko je dospel sprevod do velike hiše v Collinwoodu, je skočil Zima iz kočije in z grmečim glasom zaukazal: — Holt!

Planil je v hišo, po stopnicah v prvo nadstropje naravnost v urad zavarovalniške družbe. Pomolil je uradniku polico pod nos in ukazal: — Izplačajte!

Kje je zdravniški certifikat, da je umrla, — je hotel vedeti uradnik.

Spodaj v trngi leži, — je rekel profesor Zima in kolektal zavarovalnico, še predno so mu "majorja" pokopali.

O njegovem učencu bom pa skušal v ponedeljek nekaj povedati.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

Table with exchange rates for Jugoslavija and Italija. Columns include currency type and amount.

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Ma izplačilo večjih zneskov kot agoraj navedeno, bodiš v dinarjih ali lirah dovoljajemo še boljše pogoje.

Table with remittance rates for American Dollars. Columns include amount and rate.

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO SI.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vselej našo dolgotrajno skušnjo Vam zamoremo dati najboljša poljsnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zapu- no obrnite na nas za vsa poljsnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedrjavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pljite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 West 18th Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TRAGEDIJA V POLARNIH KRAJIH

Pred vrhovnim sodiščem v Moskvi se je odigralo te dni zadnje dejanje tragedije na Wrangelovem otoku. Življenje ljudi v polarnih krajih je zastrupljalo s svojim terorizmom upravitelj kolonije Semenčuk. Eskimi na otoku so gladovali, čeprav so bila skladišča stanice pod Semenčukovo upravo polna. Semenčuk je celo prepovedal Eskimom hoditi na lov na može. Kmalu je nastal konflikt med njim in zdravnikom Wulfsonom, ki je prvi očital Semenčuku nečloveško ravnanje z Eskimi in ga obdolžil, da je zakrivil nered v koloniji.

Nekega dne je Semenčuk odredil, naj zaprejo pse v sani in poslal je zdravnika k bolnemu Eskimu. Kajur Stareev, ki je zdravnika spremljal, se je vrnil sam. Druge sani z zdravnikom so se baje izgubile v snežnem metežu. Šele čez nekaj dni je postal Semenčuk na zahtevo Wulfsonove žene rešilno ekspedicio. Mrtvega zdravnika je našel biolog Vakulenko. Imel je prebito lohanje. Kmalu se je pa Vakulenko ustrelil in zapustil pismo v katerem pravi, naj nikogar ne obdolže njegove smrti. Potem se je hotel Semenčuk odkrižati tudi zdravnice Feldmanove, ki jo je poslal na zapuščen pomol otoka, čeprav je bila bolna. Priča Klečkin je izpovedal, da ni hotel odpeljati Feldmanove tja, ker je vedel, da pomeni to neizogibno smrt. Zato jo je dal Semenčuk zapreti.

Na Wrangelov otok so končno priletela letala s Smidtovega rtiča in iz Wellena. Wulfsonovo truplo je bilo zdravniško pregledano in izkazalo se je, da je podlegel zdravnik udarcem s topim predmetom po glavi. Kdo je ubil zdravnika, ki je bil med prebivalci Wrangelova otoka splošno priljubljen? Stareev, ki ga je vozil na zadnjem potovanju, sploh ne zna ravnati s kompasom. Državni tožilec je pripomnil, da je bil poslan samo zato, da bi zdravnik izginil in Stareev je v zadregi odgovoril: "Morda." Glavni obtožence Semenčuk je trdovratno tajil vsako krivdo, toda priče so izpovedale obremenilno zanj, posebno Feldmanova. Državni tožilec je nazval Semenčuka bandit. Semenčuk in Stareev sta bila obsojena na smrt.

V zalivu Globokaja blizu arktičnega pristanišča Dikeson je našel mornar Nikifor Begičev s štirimi člani svoje ekspedicijske ostanke ognjišča, lovski nož in nekaj praznih nabojev, kraj njih pa v zmrznjenem pepelu nekaj obžganih človeških kosti. To je bil prvi uspeh Begičeve ekspedicijske, ki jo je poslala norveška vlada iskat za 17 let pogrešana polarna raziskovalca, Amundsenova tovariša.

Ko je v jeseni leta 1919 Roald Amundsen plul okrog polotoka Tajmir, je poslal dva moža svoje posadke, Petra Tessena in Pavla Knudsen v zaliv Dikeson, da bi od tam brzojavila v norveško prestolnico, kakšno je stanje ekspedicijske. Od trenutka, ko sta dobro založena z jestvinami in pijačami krenila na smučeh na pot, je izginila za njima vsaka sled. Vse polarne stanice in patrolje so ju zaman iskale več let, končno so pa zapustili iskanje. Samo Nikifor Begičev, ki je bil z njima na Amundsenovi ladji Maud, ju je kot navaden mornar pridno iskal. S štirimi tovariši je krenil letos spomladi na dolgo

pot ob obali severnega ledenega morja. Pot ju je vodila preko Port Dikesona na bližnji rtič Wilde.

In tam so našli prvo sled, prazno pločevinasto konzervno skatlico s koščkom papirja, na katerem je bila zapisano: "Dva člana ekspedicijske ladje Maud sta prispela sem 10. novembra 1919. Tu sva našla skladišče živil, kruh je bil vlažen in prepojen s slano vodo. Utaborila sva se malo dalje in vzela s seboj živila. Počutiva se dobro in nadaljujemo pot. 15. novembra 1919. Peter Tessen, Pavel Knudsen."

Našli so tudi ostanke taborišča in sežganega človeškega telesa, nikjer pa ni bilo nobenih sledov, ki bi pričali, kdo je bil nesrečen. Šele nove najdbe so omogočile dognati to. Precej daleč odtod je ležal na strmih skali okostnjak, kraj njega pa ura s Tessemovim monogramom. Njegove smučiči in orožje je bilo najbrž padlo v morje. Tessem je najbrž sežgal truplo svojega tovariša, da bi ga ne raztrgale zveri, toda sam je pozneje postal njihova žrtev.

Iz Jugoslavije.

PRETRESLJIVA RODBINSKA TRAGEDIJA

Ves Osijek govori o pretresljivi tragediji stare in ugledne rodbine. 3. junija se je javil na policiji 33-letni posestnik Josip Baumholzer iz Retfale ter povedal, da je zadavil svojo ženo. Mož je bil ves razpraskan, a tudi duševno popolnoma zbit. O svojem dejanju in njegovih motivih je le malo govoril. Kratko se je izražal: "Pekel je bil pri nas in zdaj se je tako strašno končalo." Veliko več pa so vedeli povedati Baumholzerjevi sosede, ki so sami prihajali na policijo, da opišejo peklo, ki je že pred leti zajel ugledno kmečko domačijo.

Baumholzerjevi so bili že pred vojno trdni kmetje, Josip pa je bil posebno čistan v vsem okolišju kot marljiv in napreden kmetovalec. Pred leti je svoje posestvo še razširil. Rodbinske sreče pa mož ni bil dele-

je stara premožna rodbina poglajala preveliko važnost na premoženje. Bil je zaljubljen, a njegova mati ni dovolila, da bi se poročil s svojo izvoljenko, ker je bila siromašna. Pred 10 leti se je Josip po volji svoje matere poročil z Margareto Tauseh, hčerko premožnega kmeta iz Belega Monastirja.

Imel pa je nezakonsko hčerko in njeni materi, svoji nekdanji izvoljenki je za otroka plačeval mesečne prispevke. Zaradi tega izdatka ga je skopa in prepirljiva žena neprestano zbadala. Še huje pa je bilo pozneje, ko je Josip svojo nezakonsko hčerko po smrti njene matere vzel za svojo. Mačeha je pastorka na najkrušnejše načine grenila življenje. Znašala se je tudi nad drugim, ki so se zavzemali za otroka. V hiši je bil tak peklo, da se je Josipov oče, ki ga ni mogel več prenašati, v obupu vzel življenje. Utopil se je v globokem

vodnjaku. Pred leti je pastorka trpinčena in sestradana umrla in vsa vas se je zgražala, ko je mačeha pred pastorkino krsto zaplesala čardaš.

Okrutnost in zlobo svoje žene je Josip Baumholzer prenašal kolikor mogoče mirno in vsi sosede so ga pomilovali. Pred nekaj tedni je umrla Josipova sestra, ki je zapustila dva sina in bolnega moža. Po njeni želji je hotel Josip vzeti najstarejšega sina na svoj dom, njegova žena pa je tudi temu nasprotovala z vso zlobo in odurnostjo. Prepri niso prenehali, odkar je mož povedal, da bo vzel malega nečaka na svoj dom. Oni dan, ko je bil peklo končan z zlim dejanjem obupnega moža, je Margareta ves dan vpila nad svojim možem in pozno zvečer ko sta se odpravila k počitku, je kar besnela. Obnašala se je kakor blazna, na postelji ležečega moža je praskala in grizla. Tudi v Josipu je prekipelo, zgrabil je ženo za vrat ter jo zadavil.

Vsem sosedom je znano, da je Baumholzer ženi predlagal naj bi se v miru ločila. Del premoženja je že po poroki prepisal na njeno ime in bil je pripravljen prepuštili ji poleg tega še precejšen del zemljišča. Žena je vse take ponudbe zavračala. Pred pričami je govorila: "Iz te hiše ne grem drugače kakor mrtva. A zapomnite si, da bom prej kako naredila." Sosede so domnevali, da bo Margareta v navalu besnosti svojega moža prej ali slej ubila. Usoda pa je ukrenila drugače.

ŠTUDENT Z LETALOM UGRABIL DEKLETA

Veliko neobičajno senzacijo je vzbudila v Pragi vest, ki jo objavljajo vsi češkoslovaški listi, da je namreč 21-letni jugoslovanski slušatelj nemške tehniške ugrabil hčerko neke ugledne brnske rodbine. Gregorič se je v Brnu seznanil s 16-letno hčerko bogatega židovskega trgovca, lepo Elizabeto, ki je študirala na nemški trgovski akademiji. Sestajala sta se vsak dan in govorila sta že o ženitvi, pa je nastopil dekličin oče odločno proti temu, da bi se poročila, češ, da ne da svoje hčerke kristjanu. Prepovedal je hčerki sestajati se z mladim Jugoslovenom. Zaljubljenca sta se pa kljub temu sestajala. Hotela sta se na vsak način poročiti in zasnovala sta načrt pobega z letalom. Res sta jo ubrala z letalom proti Zagrebu. Dekličin oče je brž alarmiral policijo, toda bilo je že prepozno. Zaljubljenca sta se baje odpeljala iz Zagreba v Beograd.

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih povesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.

Pota Ljubezni

Roman

65

"Moja soproga hočeš reči. Princeza ve natančno, kaj ima pričakovati. V suboparnih besedah sem jej povedal, da sem in ostanem tvoj ter da te nikoli ne ostavim."

"To si jej odkrito povedal... pa je vkljub temu vztrajala? To je možno razlagati samo na en način: da te ljubi!... V tja gledaš? Molčiš! Tvoj odgovor je jasen dovolj... Ljubi ga... Ljubi ga! Zato upa, da ga pridobi; ne da si kratiti svojih pravic... rodi mu dediča... in jaz naj bi ostala!! Egon, pusti me, da grem! Po mojih žilah se pretaka kozaska kri, moji predniki so bili divji jezdeci stepe z bodalom za pasom. Umorila bi jo — njo in njenega otroka!!"

"Ti si blazna!"
Misli je, da dobro pozna njeno naravo, obdoval jo je v njenem najslajšem čaru. ukrotil jo je v urah največje nebrzdanosti z močjo svoje ljubezni, danes pa je odpovedalo vse to. Vsa divjost njenega temperamenta je priklopela na dan, in nove globočine, da, brez dna njenega značaja so vzbujala v njem strmenje.

"Ko bi le hotela priti k meni, vem, da bi se takoj pomirila."

"Pusti me, pusti me!"
Hočila je z dolгими, trdimi koraki po sobi, slična levini, — lepa, ponosna, divja in okrutno prezeča na plen.

— Ljubi ga, je zajčevalo v njej — vzame mi ga — meni, ki sem dala zanj več nego življenje. O, ta ženska, kako jo sovražim! Ko bi stala sedajle pred njo z bodalom v roki, da obratunam ž njo — najprej ona, potem jaz... kolika slast! —

"Vera! Kdor bi mi rekel pred nekaj dnevi, da hočeš bežati od mene in mi vzkratiti svoje ustnice — ne maral bi bil doživeti te ure."
To so bile prave besede. S krikom se je vrgla na njegove prsi, pozabivša v stari blaženosti za hip vse drugo.

"Tako, tako, sladke sree moje... vračaš se zopet k meni... hvala ti! Sedaj me boš že mogla poslušati? Glej, med nama se ni nič izpremenilo in se nič ne izpremeni. Jasno leži bodočnost pred menoj. Ti živiš v Wintersteinu... Vera, ne odtežaj se mi zopet — čvrsto te držim, — čuj, čuj! — žrve take osamljenosti boš morala prenašati, ubogo dete moje! Toda vse storiva, da ublaživa to osamljenost. Povabi k sebi svoje drage iz Rusije! Jaz pa bom prihajal k tebi vsako svobodno uro, Vera. Kaj pomeni čakati dan dolgo, če čakava srečo! Najhitrejši konji me bodo prinašali k tebi. Med lobo, ki jo bom moral v svoji novi prestolici prebiti, le nekaj mesecev, pa že najdeva izhod, da se bova mogla videti. Često pojdem na potovanja — iz zdravstvenih razlogov — vse trugo pa se najde. Zunaj v svetu bova prav tako srečna, kakor sva bila nedavno v Parizu. No, govori, ljubica moja!"

"Tvoji načrti, Egon, so skoraj prav dobri — le nekaj si pozabil: ime, ki bi ga nosila potem po zaslužnju!"

"Ali, Vera! še doslej si nisi brigala za jezike... kaj bi se 'potem'?"

"Ti še dvomiš? Ah, da bi mogla zbrati svoje misli in najti prave besede, pa povedati ti, kaj občutim! Poskusiti hočem. Glej, stala sva drug ob drugem na višini, obsevana od sonca, pred najimi nogami pa je ležal malenkosten svet. Le redkokdaj je prodrl do naju glas, a

če je dospel, nisva se zmenila zanj, saj sva bila svobodna! Ti si bil svoboden mož in jaz svobodna ženska: svobodna sva jemala in sprejemala. Zdaj stopava polagoma navzdol v dolino — luč višav izginja bolj in bolj... že naju obdajajo globoke sence — najtemnejša stojijo med tabo in mano — in glasovi sveta prihajajo bliže in bliže. Spodaj sva. Ti nisi več oni svobodni mož, jaz nič več ona svobodna ženska — nič več ne smeva dajati in sprejemati. Na najini višavi je plamenel plemenit ogenj, ki je najino ljubezni, naju oba oplemenjeval. Na zemlji gori gnusno plapolajoč plamen: sramota, ki rodi smrtni greh — zgoraj je bilo življenje — spodaj je smrt! In izvoliti si moram smrt, če greš od mene—"

"Pa pojdi, če moreš!"
"Ne govori tako — ne glej me tako v tej poslednji uri! Ali nimaš usmiljenja, da me razumeš?" In roteče je iztegnila roke k njemu.

On pa jo je trdo prijel za zapest ter je vzkliknil:

"Če bi govorila z angelskimi jeziki, in če bi ti moja vest tudi stokrat pritrjevala, ne pustim te vendarle ne! Jaz sem mož, ne angel, in brez tebe ne morem živeti. Zato ostaneš, pokoriš se moji volji, zakaj jaz sem tvoj gospod!"

Z boleštnim krikom se je zgrudila na stol. Takoj je obžaloval. Proseč, roteč je padel k njenim nogam.

"Odpusti, odpusti! Iz obupa postajam sirov, blazen! Saj ne vem, kaj počnem! Angel moj, sreča moja, daj, da ti poljubljam roke!"

"Vse ti odpušam, ljubček moj, saj vem, da vihari v tebi kakor v meni in saj si v istini moj gospod, do poslednjega diha — gotovo! Toda Egon, bodi mi milostiv gospod — Egon, daj mi le par kapljic iz one steklenke, ki smo ti jo vzeli — in vse potihne... vseh bojev bo konec — a še umiraje te hočem zato blagoslovljati —!"

"Moj Bog, moj Bog, zakaj sem knez? Zvezan — zvezan — zakaj me je smelo ono mrzlo sčele prikleniti zaradi ene same besede! Zakaj ne smem tu s svojo ljubico umreti! — Bog, reši njen duh pred večno nočjo! — Vera, pomiri se, Vera, izraz tvojih oči mi zbuja strah."
"Ne, ne, čisto vedrega duha sem — niti milosti duševne teme ne smem biti deležna."

"Ne misli na nič drugega kot name, Vera! Ostanj pri meni, dete! — Saj moreš dihati samo na mojem srenu, samo pri meni moreš biti srečna. — Nihče ne zahteva, da bi se ločila. Ne beži od sladke sreče!"

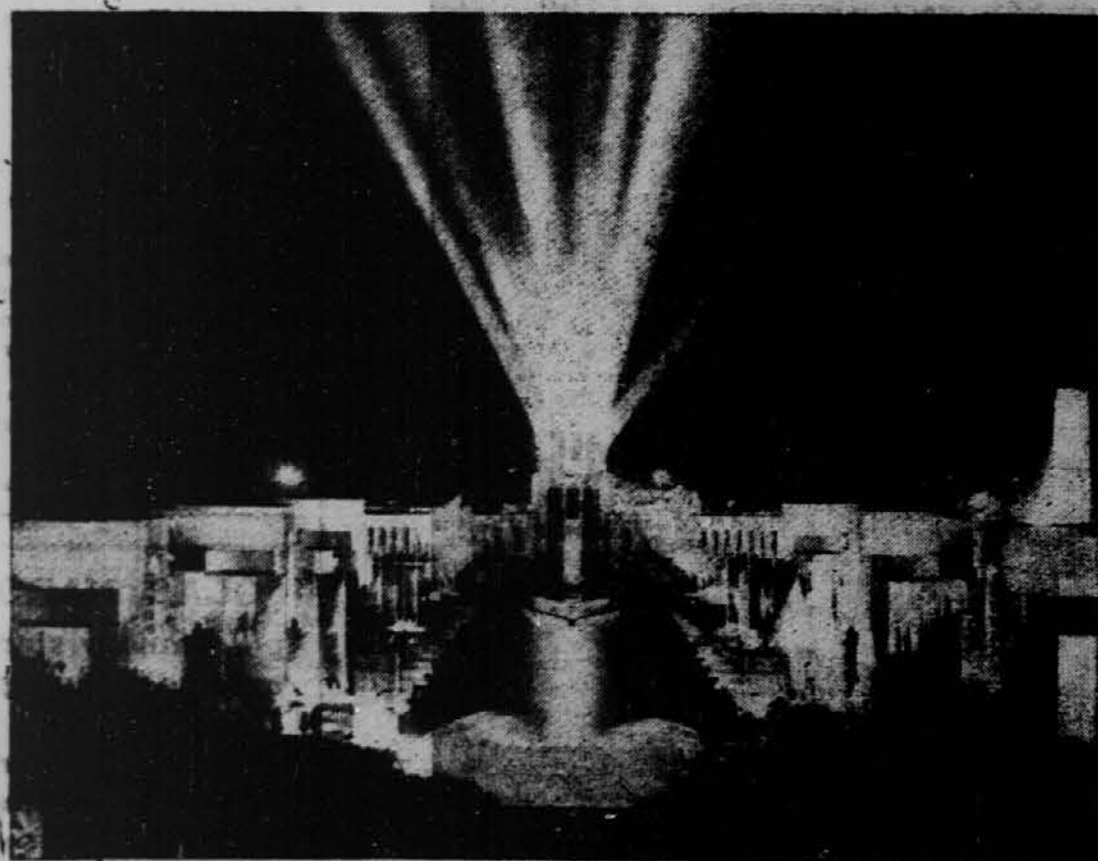
Notranji glas jej je dejal: "Ostani!" Tihog jej je šepetal drugi: "Pojdi!"

Z licem ob lice, roko ob roki, s srenom na sren so minevale minute. Potem so begali njeni prestrašeni pogledi mehanično preko njegove glave in dalje.

Kje je izhod iz labirinta duše? Kje žari luč, ki bi jej razsvetlila pravo pot? Na neki točki se je ustavilo njeno široko odprto, veliko oko z grozo in trepetom. Kaj se ne giblje oni križ tam v kotu! Ali ni mramorjevo telo Gospodovo ma boma oživeło? Ni li slišati glasu: "Magdalena, pokori se! Magdalena, čuj moj glas, dvigni svoj križ in pojdi za menoj. Magdalena!" In zlate črke pod križem, ali se niso izpremenile v luč, kažočo jej ozko stezo? "Christe eleison!" Mehanično, nevede so ponavljale njene ustnice: "Christe eleison!"

DALJE PRIDE

RAZSTAVA V TEXASU

Pogled na Državno Avenue na razstavi v Dallas, Texas, ki si jo je ogledal tudi predsednik Roosevelt, ko je potoval po Jugu. Razstava je bila prirejena ob priliki stoletnice države Texas ter je veljala 25 milijonov dolarjev.

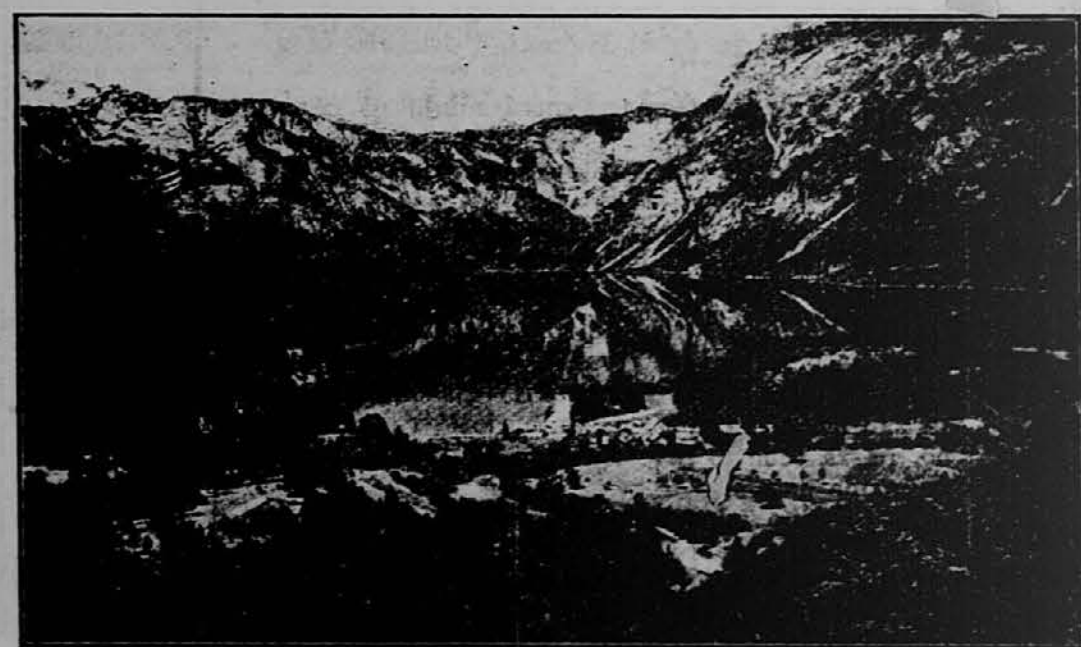
V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA" : : : 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Srčna stiska

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"To se ti pa mudi; najprej me poljubi, ti, ti porednež! Sicer pa moram tudi pregnati izpred oči Katarinin mrtvaški obraz, kako se je držala, kot bi ji kdo grizljaj potegnil iz ust, in kako je zijala vate!"

Grenek občutek ga obide. Mogel bi se na njo hudovati, ko tako zaničljivo govori o Katarini. In vendar je bila tako zapeljiva v svoji porednosti.

"Gerta, ali nisi slišala, ne več dolgo, in tvoj bratranec bo tukaj!" pravi resno.

"Naj pride! Ali si nanj ljubosumen?" "Jaz! Ne! Saj me ljubiš! Toda navzlic temu mi ne more biti prijetno, ako moram gledati, da se kdo trudi za moje dekle!"

"Toda, dragi moj, ravno to bo zanimivo! Nikar se tako ne čmeri, če se enkrat šalim," poljubi ga in steče naglo v hišo.

"Tukaj sem zopet, mama, popolnoma zdrava in brez vsa ke poškodbe; tvoja božanja je bila odveč," se smeje Gerta. "Poglejte, gospod oskrbnik, pa grem vendarle hitreje kot vi. Zaradi mene se vam ni bilo treba toliko brigati."

Bilo je koncem septembra, čudovito lepo pozno poletje, vsak dan poln solca in z jasnim nebom brez oblakov. Ze tri dni je bil baron Helmut Brul gost na Breznu. Njegova navzočnost je prekinila mirni, enolični potek v hiši barona Winklerja. Vsako uro je bilo kaj drugega, bil je, kot Gerta, vesel in poln življenja.

Gerta je bila v resnici vesela, da je prišel, kajti zopet ji je postalo malo dolgočasno. Kraft je ni iskal, kot je dobro opazila, in če ga je mogla nekaj minut pridržati, je vedno govoril o bratrančevem prihodu in iz njegovih ust je slišala nezauzpanost in ljubosumnost in vprašanje, kaj pa sedaj?

Ko sta bila Kraft in Helmut predstavljena, ju je Gerta opazovala. Kraft je z ostrim pogledom motril gosta, kate-rega je bilo navzlic civilni obleki mogoče spoznati za častnika Helmut je bil manj lep, toda je imel elegantno, zastavno postavu in je bil v občevaranju zelo živahen in zanimiv. Ze dolgo se niso toliko smejali, kot prvi večer njegovega prihoda. Gerta je šla pozaj na železniško postajo.

"Dober dan, sestrična, kako kaj? Dobro? Vidim, da si se dobro popravila," jo pozdravi.

Njenega očeta je takoj razveselil, ko je pohvalil njegove konje. Mladi častnik je imel svež, odkrit obraz s temnimi, živahnimi očmi in majhnimi, temnimi brčami. Njegovo obnašanje je bilo neprisiljeno in naravno.

Zvečer, ko se je Kraft uljudno odstranil, da ne bi motil, pravi Helmut, gledajoč za njim:

"Ne vem, tvoj oskrbnik me tako živo spominja na nekoga —"

Baronica prestrašena pogleda ter zvedavo pogleda Helmuta. "Mogoče na kakega tovariša pri polku! Saj ima Kraft nekaj častniškega na sebi," pravi baron in pihne dim svoje cigare.

"Ne, ne," zmaje Helmut z glavo, "ne, ali se ne bom spomnil? Ta obraz sem vendar moral že enkrat videti."

"Mogoče na manevru, kajti Kraft je bil tudi pri vojakih."

"Toda Helmut, nikar si ne beli glave zaradi našega oskrbnika," se s silo smehlja baronica.

"Moram iznajti, saj imam vendar dober spomin," govori Helmut. "Čakaj, ga že imam. Spominja me na princa Magnusa Z." Do smrti prestrašena zatisne baronica oči in vsa barva ji izgine iz obraza, katerega pokrije zelena bledba. Tukaj je zopet bilo strašilo, ki ji je pretilo kaliti mir! "V maminem salonu visi velika njegova oljnata slika," nadaljuje Helmut, "katero ji je posvetil v spomin, kar je mogel v njeni gostoljubni hiši preživeti toliko užitka polnih ur, kot ji je takrat pisal. Mama mi je pogosto in mnogo o njem pripovedovala. Pri nas je bil kot doma. Papa se je z njim zelo dobro razumel. Lep, očarljiv je bil ta princ Magnus, h kateremu so ženska srca kar letela — sicer pa tudi nevaren Don Juan — toda, kaj tukaj pripovedujem, saj ga moraš boljše poznati, teta," se obrne naravnost na baronico. "Saj si bila dvorna dama na Z-ovem dvoru isti čas, ko je bil moj papa adjutant vojvode," toda naenkrat umolkne, ko na baroničnem popolnoma izpremenjenem obrazu opazi bolesten izraz. Tako potrtega in zlomljenega še nikogar ni videl. "Kaj pa je to?" mu šine s kozi misli. "Ali je — saj mi je mama pripovedovala, da — o, to moram izvedeti."

"In kakemu princu je oskrbnik Kraft podoben?" vpraša Gerta, ki se ni zmenila za svojo mater, temveč je pozorno poslušala bratranca. "Pravemu princu? To je zelo zanimivo! Sedaj pa si ga moram enkrat pošteno ogledati!"

"Nikar, sestrična," jo draži Helmut, "drugače ti more postati še nevaren —"

"E, kaj boš," odvrne Gerta, "meni nikdo ni nevaren; saj vendar veš."

"Da, seveda, četudi je tvoje srce ostalo celo, pa si jih že mnogo zlomila..."

"Zakaj pa nisi prinesel kosov s seboj?" ga vpraša malo zaničljivo. "Gospodje so si pač že sami pomagali! Rajši mi povej še kaj več o zanimivem princu! Torej Don Juan moral je biti zelo nevaren! Koliko pa je sedaj star?"

"Gerta, saj ne poprašuj po stvarih, ki te ne morejo prav nič zanimati," pravi baronica s hripavim glasom.

"Pa me zanimajo, pa še zelo zanimajo!" vstraja Gerta. "Naj bo, pa za tebe to ni!"

Gerta namrdne ustnice.

"S tem sem vedno odpravljena, kadar ne smem kaj vedeti. Kaj pa je tedej dobro za mene? Saj vendar nisem več otrok!"

Helmut pa obrne pogovor na kaj drugega, ker je videl koliko baronica trpi.

"Kaj pa bomo napravili jutri, ko je nedelja?" vpraša Gerta. "Nedelja na deželi je dolgočanejša kot pa delavniki."

(Dalje prihodnjič.)

HIŠA NA VELBLODOVEM HRBTU

Na mongolskih kirgiških in tibetskih visokih planotah ter puščavnih ozemljih se oblasti trudijo čedalje bolj, da bi pu-tojoče nomadske rodove pripravile do stalnega življenja. Preteklo bo seveda še dokaj let in morda desetletij, preden se bo dalo to doseči, kajti nomadi se bavijo večji del z rejo konj in velblodov, pa potrebujejo za svoje živali mnogo paše, ki je ne morejo dobiti brez nadaljnega, če se ustalijo na nekem določenem mestu.

Nadaljnja težava je v tem, da ne sovražijo ti rodovi ničesar bolj nego trdne hiše. Mislijo, da bi se morali v masivnih kamenitih zgradbah zadušiti že prvo noč. Tako se dogaja, da naletimo v sedežih bogatih mongolskih knezov velike kamenite hiše, ki jih pa uporabljajo samo podnevi in za reprezentacijske namene. Noč pa prebijejo ti knezi sami v šotorih, v katerih so se rodili in ki so zgrajeni po načelih, ki veljajo že stoletja.

ZBIRKA zanimivih povesti

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVINSKA, ZABAVNA, POUČNA. VEČINA KNJIG JE OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI.

Table listing various books and their prices, including 'ANDERSONOVE PRIPOVEDKE', 'KOREJSKA BRATA', 'MARKO SENJANIN', 'PRAŠKI JUDEK', etc.

Ti šotori, ki zaslužijo samo v najširšem pomenu besede svoje ime, se delijo v tako zvanе kirgiške jurte in v mongolske gere. Obema tipoma je skupno to, da sta zgrajena v krožni obliki in imata tudi valjasto streho. Ves gradbeni material za takšen šotor vodi jo na nomadskih poteh na hrbtih velblodov s seboj. Če si neke izberejo prostor za taborenje, tedaj pripade ženskam naloga, da postavijo šotore, moški jih pri tem delu rajši opazujejo.

Notranjost šotora in njegova oprema je pri najbolj revnih nomadih zelo preprosta, bogataši pa si jih znajo opremiti zelo razkošno. Tu ne naletiš samo na izrezljana vrata, ki so obložena z zlatom, temveč tudi prave lesene opaže, ki spreminе bivališče v pravo hišo čeprav je le šotor.

POČASTITEV MARSELJEZE

Te dni se bodo Francozi spominjali skladatelja svoje himne Rougeta de l'Isle ob stoletnici njegove smrti. Spominske svečanosti bodo v Parizu v Lons-la-Saonier, kjer je bil skladatelj marseljeze rojen, in v Choisy-le-Roi, kjer je umrl. V tem mestu je bival v aprilu 1792 mladi in navdušeni vojak Rouget de l'Isle kot gost strasbourskega župana Dietricha. Založil, napisal in prvič je zapel "Vojno pesem reišne armade." Tako se je prvotno imenovala marseljeza.

Šele ko so čete iz Barbaroux korakale iz Marseille v Pariz je ljudstvo prekrstilo njihovo vojno pesem v "Pohod Marsellanov" in tako je nastala iz Rougetove pesmi marseljeza, ki je še sedaj revolucionarna pesem Francije. Odbor, ki pripravljala proslavo te pesmi, je mnenja, da bo Francija najlepše počastila spomin njenega skladatelja s tem, da bo v vseh francoskih mestih, v vseh departmanih in v vseh kolonijah istočasno zadonel marseljeza. Mladi vojak Rouget de l'Isle gotovo se pomislil ni, ko je prvič z drhtečim glasom zapel marseljezo, da bodo sto let po njegovi smrti stali tosoči Francozov v Evropi, Afriki in Aziji okrog godb, ter z navdušenjem poslušali to himno vseh himen.

LOČITEV V McDONALDOVI HIŠI

Žena najstarejšega sina bivšega angleškega premiera McDonalda, arhitekta Alistaira McDonalda, je vložila tožbo za ločitev zakona. Arhitekt McDonald je znan posebno kot graditelj kinematografov.

DEKLICA V GORE-CEM OGLJU

Te dni se je pripetila v Selnici ob Dravi strašna nesreča. V gozdu se je igrala 7-letna oglarjeva hčerka Tilka Gradišnikova, ki je po nesreči spolzela po bregu in padla v ogljeno kopo. Deklica je zadobila po vsem telesu hude opekline in le takojšnji očetovi pomoči se ima zahvaliti za rešitev.

KJE JE ABESINSKA PRESTOLICA?

Italijanski listi poročajo, da Addis Ababa najbrž ne bo ostala prestolnica abesinskega cesarstva, temveč da stopi na njeno mesto starodavni Aksum ali Diredaus, morda pa tudi Harar. Znano je, da je bila Addis Ababa ustanovljena pred 35 leti in da je štela lani v septembru 120.000 prebivalcev, od teh 3000 tujecev. V Aksumu in drugih abesinskih mestih obuja prebivalstvo že zdaj stare pravljice o kraljici Sabi. Ko se je tej mogočni kraljici po njeni ljubavi pustolovščini rodilo dete, prvi kralj kraljev Abesinije, je izgovorila kraljica pre-roške besede: "Dokler bodo moji potomci vladali tej deželi, si je ne bo podvrzel noben tu-jec." Leta 1916 je častihlepni ras Fafari strmoglavil s prestola dinastijo Menelikov, neposrednih potomcev prvega kralja kraljev ter sprejel ime neguša Haile Selassie. Dočim je bil prvi vladar obsojen na težko življenje v ječi, se je uzupator oženil s hčerko Menelika II., ki je bila nezakonski otrok in ni imela nobenih vzro-z starodavno dinastijo. Stari Abesinci pripisujejo zdaj negu-šev padec prorokovanju kralji-ce Sabo, ki ji je treba priznati, da je imela toliko proroške modrosti, kakor njen kraljevski in nezvestni ljubček. Končno besedo o koncu Abesinije je imel čitatelj angleškega lista "Times" Robert Scott, ki pravi v dopisu, poslanem uredništvu omenjenega lista: "Če je Abesinija kot članica Lige narodov plačala nanjo odpadajo-či del prispevkov, zakaj bi ji ne mogli vrniti vsaj tega denarja? — Neguš bi pač lahko trdil, da od svojega denarja ni imel baš mnogo koristi. Toda Abesinija kot članica Lige narodov, za-radi katere so utrpeli mnoge države po proglasitvi sankcij proti Italiji milijonsko škodo, nikoli ni plačala v Ženevi niti pare.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah

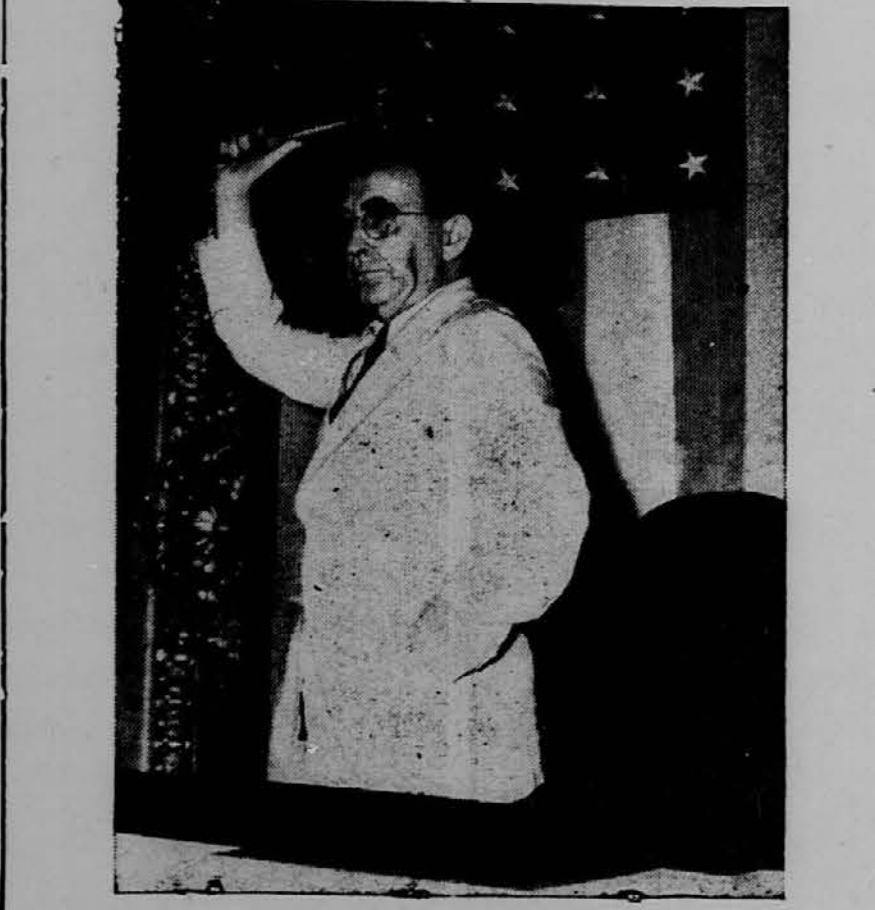

SHIPPING NEWS

Na parnikih, ki so debele tiskani, so vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

Table listing shipping schedules with columns for date, ship name, and destination (e.g., Queen Mary v Cherbourg, Lafayette v Havre, etc.).

PREDSEDNIK POSLANSKE ZBORNICE

Kongresnik William Banhead iz Alabame je bil izvoljen za speakerja poslanske zbornice kot naslednik kongresnika Byrnes, ki je nenadno umrl.

Advertisement for SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) with address 216 W. 18th St., New York.

Advertisement for "GLAS NARODA" newspaper, offering subscription rates and contact information.

Naročite jih pri: KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street : : : New York, N. Y.